

Τα κράτη αποφασίζουν ποιες ζωές περισσεύουν

Η διάκριση μεταξύ «προσφύγων» και «μεταναστών» είναι μία πλαστή κατηγοριοποίηση κατασκευασμένη από τα κράτη, που αναγνωρίζει το δικαίωμα στη μετανάστευση μόνο σε ανθρώπους που φεύγουν από εμπόλεμες περιοχές. Η ιστορία όμως της ανθρωπότητας ξεκίνησε με τη μετακίνηση πληθυσμών. Η προσπάθεια ανεύρεσης τροφής, στέγης, καλύτερων συνθηκών ζωής, αποτελούσε διαχρονικά στοιχείο ζωτικής σημασίας για την επιβίωση της ανθρωπότητας. Σήμερα οι μετακινήσεις πληθυσμών προκύπτουν για τους ίδιους λόγους, για την αναζήτηση αξιοπρεπούς διαβίωσης. Σε όλον τον πλανήτη συναντάμε συνθήκες καταπίεσης και εκμετάλλευσης, που ωθούν πληθυσμούς σε εξαναγκασμένη μετακίνηση. Οι λόγοι πολλοί: θρησκευτικές ή πολιτικές διώξεις, φυλετικές ή έμφυλες διακρίσεις, και πόλεμοι. Για λόγους ασφάλειας και επιβίωσης η μετανάστευση αποτελεί μονόδρομο κι όχι επιλογή.

Η ήττα του ελληνικού κράτους στη Μικρά Ασία κατέγραψε ιστορικά χιλιάδες παραδείγματα ρατσισμού, καθώς οι «ντόπιοι» αντιμετώπιζαν ως μιάσματα τα θύματα του ελληνικού ιμπεριαλισμού, παρά την κοινή γλώσσα και θρησκεία. Οι εκατοντάδες χιλιάδες, που έφυγαν σε μια βάρκα από τη Μικρά Ασία το 1922, πεταχτήκαν σε άθλιες συνθήκες στις άκρες των πόλεων και σε παράγκες. Χαρακτηριστήκαν «τουρκόσποροι», «παστρικιές» και «αγέλη προσφύγων», στοιβαχτήκαν ως εξόριστοι στη Μακρόνησο (πολύ πριν γίνει τόπος εξορίας των πολιτικά αντιφρονούντων) και σε άλλα απομακρυσμένα σημεία του τότε ελλαδικού χώρου. Ακόμη υπήρξαν φωνές που ζητούσαν να επιβληθεί το κίτρινο περιβραχιόνιο στον πληθυσμό των μεταναστών και των μεταναστριών, ώστε να ξεχωρίζουν από τους «γηγενείς», ενώ δεν έλειψαν τα ρατσιστικά πογκρόμ. Τα μεταναστευτικά κύματα από τις ελληνόφωνες περιοχές, κυρίως του Καυκάσου, της Ανατολικής Ρωμυλίας, του Πόντου, της Καππαδοκίας, των παραλίων της Μικράς Ασίας (με μεγαλύτερο αυτό του 1922) προς τον ελλαδικό χώρο ξεκινούν από το 1896, και αποτέλεσαν το προλεταριάτο που χρησιμοποιήθηκε στην ανάπτυξη της βιομηχανίας. Σε αυτούς τους πληθυσμούς βασίστηκε η ανάπτυξη της βιομηχανίας και του εμπορίου και στην πόλη του Βόλου. Αυτό κρίθηκε ιστορικά ως στοιχείο αφομοίωσης τους, χωρίς να αναφέρεται ο ρατσισμός που αντιμετώπισαν. Σε σχέση με την υπόλοιπη Θεσσαλία στο Βόλο συγκεντρώθηκε το μεγαλύτερο ποσοστό των μεταναστευτικών ροών από την Μικρά Ασία (περίπου το 30% του πληθυσμού). Οι ντόπιοι, για να τους πουλήσουν χαμηλής αξίας τρόφιμα, τους ζητούσαν σε αντίτιμο λίρες, κοσμήματα, εικόνες και άλλα κειμήλια που είχαν φέρει μαζί τους. Το κράτος τους είχε στοιβάξει κυριολεκτικά σε πρόχειρους καταυλισμούς χωρίς υποδομές υγιεινής. Αργότερα τους παραχώρησε την άνυδρη περιοχή του Κουφόβουνου, της σημερινής Νέας Ιωνίας, όπου για να χτίσουν σπίτια έπρεπε να σπάζουν πέτρες και να ξεριζώνουν αγριόχορτα. Για να χτίσουν δε, η τράπεζα τους παρείχε τοκογλυφικά στεγαστικά δάνεια που ξεπλήρωναν ως και τη δεκαετία του 1950. Το 1935, μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα του Βενιζέλου, εξαπολύθηκε για άλλη μια φορά ρατσιστικό πογκρόμ και στο Βόλο. Οι μπράβοι των μοναρχικών έκαψαν το μεταναστευτικό καταυλισμό. Σε αυτόν τον εμπρησμό, εκτός από τα πρόχειρα παραπήγματα και τα ελάχιστα υπάρχοντα των κατατρεγμένων, κάηκε κι ένας άντρας.

Στα τέλη της δεκαετίας του '40, όσοι και όσες επέζησαν των ναζιστικών στρατοπέδων συγκέντρωσης κι επέστρεψαν, βρήκαν τα σπίτια τους λεηλατημένα και κατελημμένα, κατεστραμμένα τα νεκροταφεία τους κι έναν αντισημιτισμό πλέον πιο έκδηλα αναζωπυρωμένο, ο οποίος κρατάει τα στερεότυπά του μέχρι σήμερα στο κοινωνικό σώμα.

Στις δεκαετίες του '50 και του '60 η μαζική φτώχεια οδήγησε χιλιάδες κατοίκων του ελλαδικού χώρου στο δρόμο της μετανάστευσης. Αναζητώντας καλύτερες συνθήκες επιβίωσης αντιμετώπισαν την στυγνή εκμετάλλευση των αφεντικών, τον ρατσισμό, τα πογκρόμ. Χαρακτηρίστηκαν λαθρεπιβάτες κι εγκληματίες όταν για λόγους επιβίωσης αναγκάστηκαν να συμμετέχουν σε κυκλώματα της μαφίας για τη διακίνηση εμπορευμάτων και

ναρκωτικών. Είχαν την ίδια ρατσιστική αντιμετώπιση που έχουν και οι σημερινοί μετανάστες στην Ελλάδα. Με την πάροδο του χρόνου τα φτηνά εργατικά χέρια των Ελλήνων μεταναστών και μεταναστριών ενσωματώθηκαν στο υπόλοιπο κοινωνικό σώμα, όπως αντίστοιχα ενσωματώθηκαν, μετά από πολύ ρατσισμό κι εκμετάλλευση, οι μετανάστριες και οι μετανάστες από την Αλβανία στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία. Μιλώντας για ενσωμάτωση δεν εννοούμε κατάργηση της ρατσιστικής αντιμετώπισης, αλλά την μείωση των επιθέσεων σε καθημερινό επίπεδο. Χωρίς να ξεχνάμε το ρατσιστικό πογκρόμ εναντίων Αλβανών στην Αθήνα στο ευρο του 2004 ή τη δολοφονία του Petrit Zifle και άλλων.

Τα παραπάνω αποτελούν ιστορικά παραδείγματα «θερμής υποδοχής» των μεταναστευτικών ροών με τις ευλογίες του κράτους. Σε όλες τις περιπτώσεις μετανάστευσης ο ρατσισμός ως αντιμετώπιση καθιστά «κοινωνικά απόβλητα» τους ταξικά εξαθλιωμένους που αναζητούν μια καλύτερη ζωή, ως μια «απειλή» που πρέπει να περιθωριοποιηθεί, να απομονωθεί και να κυνηγηθεί. Ταυτόχρονα αυτή η «απειλή» είναι χρήσιμη - και πλήρως εκμεταλλεύσιμη - για τα κέρδη των αφεντικών.

Τα σύγχρονα δυτικά κράτη χαρακτηρίζουν τις μεταναστευτικές ροές ως απειλή αλλοίωσης του πολιτισμού τους, αποσιωπώντας τις στρατιωτικές εισβολές τους σε άλλες περιοχές του πλανήτη, που εκμεταλλεύονται και εξαθλιώνουν τους ντόπιους πληθυσμούς. Η ιστορία του καπιταλισμού έχει γραφτεί πάνω στη σφαγή εκατομμυρίων γηγενών και στη λεηλασία της φύσης. Σήμερα οι πολιτικές που εφαρμόζουν τα σύγχρονα κράτη και οι διακρατικές τους συμμαχίες σε παγκόσμιο επίπεδο, αποτελούν τη βασική αιτία των σύγχρονων θρησκευτικών, οικονομικών και στρατιωτικών συρράξεων και πολέμων, ενισχύοντας τον εθνικισμό και το μιλιταρισμό. Το ελληνικό κράτος δεν αποτελεί εξαίρεση στους κανόνες της κυριαρχίας, σε ότι αφορά τα γεωπολιτικά παιχνίδια στην αναδιανομή του παγκόσμιου κεφαλαίου στην περιφέρειά του. Όπως κάθε κράτος, έτσι και το ελληνικό, έχει ιμπεριαλιστικές βλέψεις στην στρατηγική του, μέσα από τη συμμετοχή του σε διακρατικούς μηχανισμούς (NATO, Ε.Ε.). Συμμετέχει στα γεωπολιτικά παιχνίδια που παίζονται στην Ανατολική Μεσόγειο και στους πολέμους που διεξάγονται τώρα στη Μέση Ανατολή.

Την ίδια στιγμή οι μεταναστευτικές ροές που προκύπτουν, ακριβώς λόγω αυτών των πολέμων, μπαίνουν σε ιδιότυπο καθεστώς εξαίρεσης. Θεωρούνται πληθυσμοί που περισσεύουν, με το πρόσχημα μιας κατασκευασμένης ασύμμετρης απειλής, ως εξωτερικός εχθρός με αποτέλεσμα να φυλακίζονται και να καταδικάζονται σε συνθήκες εξαθλίωσης, ρατσισμού και διαρκούς εκμετάλλευσης. Αυτές οι ζωές για το κράτος και για το κεφάλαιο περισσεύουν. Περισσεύουν γιατί δεν έχουν τίποτε να προσφέρουν στα παιχνίδια των κυρίαρχων. Είναι εργατικό δυναμικό που δεν μπορεί να αξιοποιηθεί από το κεφάλαιο, όπως ειλικρινά δηλώνουν κυβερνητικά και κομματικά στελέχη. Είναι πληθυσμοί στο στόχαστρο, γιατί αναζητήσαν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης, γιατί διαλέξανε ανάμεσα στο θάνατο και την επιβίωση, το δρόμο της μετανάστευσης.

Ταυτόχρονα, η κηρυχθείσα από τον Π.Ο.Υ. πανδημία του covid-19, λειτούργησε ως ιδανική συνθήκη για τη συγκάλυψη της κρατικής ρατσιστικής βίας. Όσο η προσοχή ήταν στραμμένη στις δηλώσεις των δύο φερέφωνων του κράτους κάθε απόγευμα, τα στρατόπεδα συγκέντρωσης γίνανε οι απόλυτες φυλακές. Η απαγόρευση κυκλοφορίας ακόμη και εντός των καταυλισμών έγινε καθεστώς. Αντίστοιχα έγινε καθεστώς η ρατσιστική διαχείριση από το κρατικό σύστημα υγείας στα νοσοκομεία απέναντι σε μετανάστριες και μετανάστες, με τον μαζικό αποκλεισμό τους από τις Μ.Ε.Θ. και από τους θαλάμους αρνητικής πίεσης, αφήνοντάς τους να νοσήσουν μέσα στα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Το κράτος βρήκε την ευκαιρία, με το πρόσχημα της δημόσιας υγείας, να περιορίσει ακόμη περισσότερο τις ζωές όσων περισσεύουν.

Η απομόνωση και η εγκατάλειψη πληθυσμών στα Πομακοχώρια, στους καταυλισμούς των ρομά και στις «δομές» μεταναστριών και μεταναστών, ενώ παράλληλα τα Μ.Μ.Ε. φρόντιζαν να τους δείχνουν ως

«μολυσματικούς», ήταν το έδαφος για να μπορεί να εκφράζεται ανεμπόδιστα ο ρατσισμός. Στο Κρανίδι συγκαλύφθηκαν τα κρούσματα 0, που ήταν το ζευγάρι ελληνοαμερικανών που ήρθε να κάνει καραντίνα στο εξοχικό του θέρετρο και προσέλαβε καθαρίστρια από τη μεταναστευτική δομή. Οι μετανάστριες βαφτίστηκαν όλες σεξεργάτριες και η δομή χαρακτηρίστηκε ως υγειονομική βόμβα που μόλυνε τους ντόπιους.

Από τα καλοπληρωμένα από το κράτος ΜΜΕ δεν ακούσαμε τίποτα για τις επαναπροωθήσεις μεταναστριών και μεταναστών στα τουρκικά παράλια, για την εγκατάλειψή τους στα παράλια των ελληνικών νησιών, χωρίς φαγητό, νερό ή προστασία από τη βροχή και το κρύο. Για τους ξυλοδαρμούς από τα ΜΑΤ όσων τόλμησαν να διαμαρτυρηθούν για το άθλιο φαγητό – στο στρατόπεδο συγκέντρωσης στη ΒΙΑΛ της Χίου πάθανε μαζική δηλητηρίαση - λίγα ακούσαμε.

Όταν κάηκε πρόσφατα το κολαστήριο της Μόριας 13.000 άνθρωποι αντιμετώπισαν την καταστολή των ΜΑΤ και τους ντόπιους φασίστες. Χωρίς νερό, φαγητό και σκιά, βρήκαν καταφύγιο στο νεκροταφείο, καθώς το κράτος, με πρόσχημα την εξάπλωση του κορονοϊού, τους απωθούσε με χημικά ώστε να μην προσεγγίσουν τις κατοικημένες περιοχές των ντόπιων. Οι φασίστες διψούσαν για θάνατο και πυροβολούσαν τα πυροσβεστικά, ουρλιάζανε «κάψτε τους» ενώ προσπαθούσαν να απωθήσουν αλληλέγγυο κόσμο που έφερνε νερό και άλλα απαραίτητα στις κολασμένες και στους κολασμένους της Μόριας. Η Λέσβος μπήκε σε καθεστώς έκτακτης ανάγκης, στήθηκε το νέο στρατόπεδο συγκέντρωσης στο Καρά Τεπέ, μια κλειστή πλέον και περιφραγμένη δομή, που φυλάσσεται από μόνιμη δύναμη της αστυνομίας. Το Καρά Τεπέ είναι ένα πεδίο βολής του στρατού, κρανίου τόπος, χωρίς καμιά υποδομή. Σε αυτήν τη νέα φυλακή μάντρωσαν τις χιλιάδες των κολασμένων της Μόριας.

Αν στον τόπο που ζεις δεν έχεις ασφάλεια στην καθημερινότητά σου, για το παρόν και το μέλλον σου, φεύγεις. Το δικαίωμα σε μια αξιοπρεπή ζωή δεν θα πρέπει να αποτελεί προνόμιο, λίγων και εκλεκτών, αλλά όλων. Γνωρίζουμε ότι τα παραπάνω αξιώματα θα αποτελούν πραγματικότητα σε μια άλλη κοινωνία ελευθερίας, ισότητας και αλληλεγγύης. Γνωρίζουμε πως καθήκον μας είναι να τα προεικονίσουμε μέσα από το λόγο και τη δράση μας, ανοίγοντας το μονοπάτι για την κοινωνική και ταξική χειραφέτηση, με στρατηγικό μας στόχο την δημιουργία ενός κόσμου ελεύθερου από κάθε μορφή εκμετάλλευσης και καταπίεσης.

Τα κράτη αποφασίζουν ποιες ζωές περισσεύουν. Δεν θα μπορούσε ο εθνοπατριωτισμός να επιβιώνει χωρίς ρατσισμό. Όπως λοιπόν οι έλληνες προλετάριοι μετανάστες του παρελθόντος θεωρούνταν μιάσματα, όπως οι μικρασιάτισες διαπομπεύονταν ως «παστρικές», όπως αντιμετωπίστηκαν οι βαλκάνιοι προλετάριοι, μετά την πτώση του ανατολικού μπλοκ, έτσι και σήμερα αντιμετωπίζονται οι πληθυσμοί που δραπετεύουν από την εξαθλίωση και το θάνατο. Το δικό μας χρέος είναι να αποδομούμε τα κοινωνικά στερεότυπα που εκπορεύονται από τις «εθνικές αφηγήσεις» του κράτους και να εναντιωνόμαστε στο ρατσισμό και στην περιθωριοποίηση κάθε διαφορετικότητας. Το δικό μας συμφέρον δεν είναι η διαιώνιση ενός κόσμου καταπίεσης και εκμετάλλευσης αλλά η ανατροπή του. Κανένα κοινό συμφέρον δεν έχουμε με τους δυνάστες μας.

ΤΑΞΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΕ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟ ΚΑΙ ΡΑΤΣΙΣΜΟ

[Ελευθεριακή Λέσχη Βόλου](#)